

## Úvaha o organizaci jezdeckta.

Snahou všech armád od ukončení světové války jest, zvýšit počet palebných prostředků na míru nejvyšší. Tato snaha vynikla nejvíce u jezdeckta, neboť ono bylo podle předválečných názorů zbraní nárazu masy — ataky. Tento způsob použití jezdeckta ve velkých svazech byl na základě zkušeností ze světové války zavržen, a proto nutno přizpůsobiti i organizaci jezdeckta potřebám nového způsobu boje, t. j. hlavně boji pěšky.

Všeobecně je náš nynější jezdecký pluk přirovnáván svou hodnotou pro pěší boj k pěšímu praporu, jemuž neodpovídá, neboť má o 12 lehkých kulometů méně, při stejném počtu kulometů těžkých, nehledě k menším početním stavům mužstva, sníženým ještě o zajištění náručních koní atd. Dále nutno si uvědomiti, že trojkový systém nejlépe vyhovuje a odpovídá všem řešením taktickým (četa = 3 družstva, rota = 3 čety, prapor = 3 pěší roty, pluk = 3 prapory). Zatím u jezdeckta má četa 2 družstva, korouhev 2 jezdecké eskadrony a pluk 2 korouhve. Uvědomíme-li si, že u jezdeckta eskadrony, a mnohdy čety, budou pracovati na široké frontě více méně samostatně, vidíme, že by bylo vhodné dáti jezdecktvu větší manévrovací možnost počtem tří jednotek.

Jak by mělo býti organizováno jezdeckto, aby byla zvýšena jeho palební síla a manévrovací schopnost, aniž by byla snížena jeho rychlost a pohyblivost a tím schopnost k plnění čistě jezdeckých úkolů?

**Četa.** Jezdeckou četou možno organizovati dvěma způsoby, a to buď bez nosných koní, nebo s nosnými koňmi.

Četa bez nosných koní je složena ze čtyř stejných družstev. Výstroj a výzbroj patračů by zůstaly nezměněny. Střelec, který je vyzbrojen pistolí, nese na zádech 2 záložní hlavně v pouzdře, vpředu na prsou má dvě pouzdra a v každém dva zásobníky; na torbách má připevněny dvě plátěné torby, podobné podkovářským, v nichž jsou záložní součástky. Bude vystrojen, jakož i jeho pomocníci, opaskem, podobným jako pro gázisty, který je na prsou i na zádech rozšířen a podložen plstí.

První pomocník nese na zádech (na tomto opasku) lehký kulomet (Z B 26) a na torbách má jako střelec dvě plátěné torby a v nich po třech zásobnících. Druhý a třetí pomocník nesou na prsou (jako střelec) po 4 zásobnících a na torbách po 6 zásobnících. Bude tedy u jednotlivého družstva přibližně tentýž počet střeliva, jako dosud, ale bez zatížení nosnými koňmi. Že by náklad jezdců byl nadprůměrný, není důvodem, neboť nese-li jezdec pušku s příslušnými náboji, má zatížení přes 7 kg a lehký kulomet jest jen o málo těžší. Navrhované nošení výzbroje jsem prakticky vyzkoušel a nepůsobilo ani při větších pochodech obtíž.

Četa s nosnými koňmi jest organisována obdobně jako četa bez nosných koní, jenže místo předposlední čtveřice jsou dva vodiči se dvěma nosnými koňmi. V tomto případě by střelec nesl 2 záložní hlavně a záložní součástky. 1. a 2. pomocník po 4 zásobnících na prsou a po 6 zásobnících v torbách. Na nosném koni by bylo pro každé družstvo 16 zásobníků a 1 lehký kulomet (32 zásobníků a 2 l. kul.). Náboje by byly v zásobnících jak u lidí, tak na nosném koni; v kartounech teprve na nosných koních u eskadrony. Upevnění dvou lehkých kulometů na nosném sedle se provede velmi lehce adaptací náhrbetného nosítka.

Pokusím se odůvodnit, že takto organisovaná četa při 100% zvýšení palebných prostředků je pohyblivější, pružnější a tedy prakticky použitelnější.

1. Při sesednutí ve vhodném terénním krytu zůstává jedno družstvo jako vodiči náručních koní a velitel má pro boj tři družstva v síle 3 lehkých kulometů a 21 (24) mužů.

2. Je-li velitel čtyř donucen sesednouti k palbě na místě, odkud musí koně přemísťovati na lépe chráněné a výhodnější místo, vznikají při nynějším způsobu, kdy jezdec má mimo svého koně ještě 3 náruční koně, značné potíže, neboť pohyb je možný jen na cestách anebo na rovné půdě bez překážek. Přijde-li s koňmi k sebe menší překážce, příkopu, křovinám, porostům a stržím, je zastaven a vydán palbě, mnohdy i ztrátě většiny koní. Při navrhované četě se pochod a sesednutí bude díti obyčejně ze dvojic. Četa se nemusí shromažďovati do čtveřic jako dosud a velitel jen nařídí: „První a třetí (druhé a čtvrté) družstvo k palbě sesednout!“ Toto sesednutí je velmi rychlé, neboť jezdcí nemusí koně spojovat, seskočit a podají otěže sousednímu jezdcí. Velitel má ihned po sesednutí dva lehké kulometry a mimo to má koně velmi pohyblivé, neboť každý jezdec vede jen jednoho náručního koně a může se pohybovatí cvalet i v nejtěžším terénu, s příkopy, s porostem a pod.; když jsou koně skutečně dobře umístěni, může sesednouti ještě jedno družstvo k ochraně náručních koní — což je při počátečních bojích a střetnutí jezdeckva úloha velmi důležitá, až dosud velmi často zanedbávaná, neb se může přemístiti za svou četou jako záloha. Chce-li velitel míti náruční koně co nejrychleji a nejbezpečněji vpředu, ponechá družstvo u náručních koní. Výhody této organisace se uplatní též u eskadrony, neboť veliteli vyloučí se tak vždy, řekl bych mechanicky, hodnota jedné čety jako záloha na koni a pro boj má tolik prostředků, jako dnešní eskadrona.

3. V některých případech, jak připouští i náš Cvičební řád, bude nutno, aby sesedla celá četa. Předpokládám, že to bude pravděpodobně jen v těch případech, kdy jezdeckvo musí, děj se co děj, držeti určitý terén do určité doby (do vystřídání). I v tomto případě máme koně alespoň částečně v terénu bez překážek pohyblivé, neboť jeden jezdec vede

(drží) 8 koní místo nynějších 17. Velitel čty by měl pro boj 4 lehké kulometry a 28 mužů a má tedy dvojnásobný počet palebných prostředků jako dosud.

Shrnuji: Jestliže četa sesedá ve svazku a v terénu velmi výhodném, sesednou 3 družstva. Jinak zásadně sesednou jen dvě družstva a teprve po vhodném umístění náručních koní jest ještě jedno družstvo volné pro velitele čty; nezůstane-li jako ochrana náručních koní, postoupí jako záloha atd. Sesedne-li i celá četa, jsou náruční koně pohyblivější.

Nesmíme zapomínati, že ono zvýšení palebné síly nesmí jíti na újmu jezdeckých úkolů, vyžadujících pohyblivosti a rychlosti. Má-li četa vyslati průzkumnou hlídku, bude to téměř vždy jedno družstvo, neboť zkušenost a praxe nás učí, že každá hlídka, i když má zcela jednoduchý úkol, přijde do situace, kdy lehkého kulometu může dobře využiti. Byla-li by tedy četa organisována bez nosných koní, bylo by odesláno družstvo celé, bude-li četa s nosnými koňmi, můžeme odeslati družstvo bez nosného koně, t. j. bez lehkého kulometu. Kdykoli by bylo nutno odeslati silnější hlídku, dřívější družstvo, odeslal by velitel dvě družstva, poločetu. Vysílá-li velitel čty slabší hlídky (na př. hlídky k vlastnímu zajištění), vytvoří je z patračů, kteří jsou i po sesednutí k dispozici, neboť jsou na malé poměrně vzdálenosti. Velitel čty nebude odesílati spojky, podkoní a pod., neboť každý velitel musí býti těmito orgány dostatečně vybaven. Bylo by záhodno odvyknouti velitele již v míru tomuto tříštění bojových jednotek. Velitel čty sám má podkoního, který vede jeho koně po sesednutí a spojku pro pěší boj. Podkovářského pomocníka musí míti každá četa; ten po sesednutí slouží veliteli náručních koní jako spojka a pod., není-li zaměstnán svou funkcí.

Konečně nutno se zmíniti o rozložení výstroje a výzbroje (ustrojení sedla), které jest nepraktické pro válku a pro krátkou služební dobu. Po zkušenostech nabytých při různých zkouškách a improvisacích navrhoval bych, aby byly zavedeny dvojce torby, a to jedny vpředu pro muže a jedny vzadu s potřebami pro koně. V tomto případě by nemusili pomocníci nositi střelivo na prsou, v opasku a v plátěných torbách, ale měli by vše v torbách na sedle.

**Eskadrona.** Dosavadní organisace eskadrony by odpovídala, co se týče počtu čet. Ze zkušenosti víme, že lehké kulometry svou účinnou donosností nestačí pro boj jezdeckva, hlavně ne pro střetný boj a pro boj na zdrženou. Přidělování jednotlivých čet těžkých kulometů bude u jezdeckva narážeti na různé potíže (střelivo, záložní součástky, mužstvo atd.). Je nutno si uvědomiti, že četa, přidělená eskadroně jen na určitou dobu, nikdy s ní tak necítí a nepodporuje ji tak, jako když je s ní organisačně spojena. Za nynějších poměrů, kdy každý důstojník jezdeckva musí býti též velmi dobrý kulometník, bylo by záhodno přidělit každé eskadroně jako čtvrtou četou těžkých kulometů. Při výcviku by nedělala tato změna obtíží, naopak, spolupráce by lépe vynikla a pronikla.

Velitel eskadrony má systemisovány dva nosné koně pro střelivo. Bylo by výhodnější, aby měl tři nosné koně, a to pro každou četou jednoho, při samostatném úkolu by mohl býti četě přidělen. Uvedených tří nosných koní bude prakticky také velmi často použito k odběru a dopravě stravy ve varnicích. Kulometná četa má dostatek nosných koní a úplně s nimi vystačí.

**Korouhev.** Nynější korouhev má 3 eskadrony, ale 3. eskadrona kulometná svými úkoly zapadá do celku korouhve, nebo bude rozdělena na obě jezdecké eskadrony. Určí-li velitel pluku jednu eskadronu jako zálohu nebo ji použije jinak — a to bude dosti často — byl by velitel korouhve celkem zbytečný, neboť je zasazen mezi velitele pluku a eskadronu a zpomaluje jak rozkazy, tak zprávy a hlášení. Zdálo by se tedy výhodné, zrušiti vel. korouhvi, aby velitel pluku disponoval přímo eskadronami. Tím bychom vyřadili velitelství, které je poměrně dobře vybaveno a které u jezdeckta, pracujícího ve většině případů v širokých prostorech, nemůžeme postrádati. Jediné východisko jest, přidělit každé korouhvi místo eskadrony kulometné ještě jednu eskadronu jezdeckou.

**Pluk.** Jezdecký pluk by se skládal z velitelství, z pomocné a kulometné eskadrony a dvou korouhví, organisovaných, jak uvedeno výše. I zde by tedy byla do jisté míry zachována zásada tří.

Kulometná eskadrona by se skládala ze tří kulometných čet po 4 kulometech a z jedné čty kulometů velké ráže nebo malých děl. Děla by musila býti dopravována tak, aby rychlostí a pohyblivostí stačila eskadronám.

Kulometry velké ráže nebo lehká děla jezdecktvo nutně potřebuje. Při střetném boji je těžko počítati s dělostřelectvem, jež je poměrně zdlouhavé a mnohdy je ani nebudeme mít. Tato doprovodná zbraň usnadní nám získání převahy. Byly by to také velmi dobré zbraně proti OA a tankům, proti kterým jest jezdecktvo zatím ponejvíce odkázáno jen na pasivní obranu.

Takto vybavený jezdecký pluk by byl poměrně silnější a naskytá se otázka, zda bude stejně pohyblivý a ovladatelný, jako dosud. — Bude, neboť korouhve, skládající se zase ze tří eskadron, a eskadrona kulometná, podléhající veliteli pluku, se svým poměrně dobrým vybavením, přijdou náležitě k využití a uplatnění.

Končím úvahu o organisaci jezdeckta a doufám, že k tomuto námetu přispějí i jiní, kteří nejen cítí nutnost nápravy, ale mají taktéž válečné zkušenosti, které mne vedly k napsání tohoto článku.

— lip —

## Nový francouzský předpis pro jezdecktvo.

Předpis pro jezdecktvo, jako v zásadě předpisy pro ostatní zbraně, obsahuje tři části: technický výcvik, jeho užití (boj) a polní službu. 2. a 3. část je z r. 1930. První část pocházela z r. 1923.

Nová úprava první části je odůvodněna novou organisací jezdeckých jednotek, zkrácením presenční služby na jeden rok, rozvojem motorisace a zřízením útvarů „dragons portés“.

Zároveň vzrostla pohyblivost a palebná síla jezdeckých jednotek vzhledem k zavedení pásových obrněných aut, lehkých kulometů vz. 1924/1929 a k zřízení eskadron kulometných a doprovodných zbraní.

Jestliže se tím zásady užití jezdeckta nezměnily, stávají se problémy, jež musí řešiti jeho velitelé, složitějšími, kdežto snížení presenční služby ukládá kádrům nová břemena a zároveň vyžaduje zjednodušení výcvikových metod a úplnější specialisaci jednotlivců z mužstva.